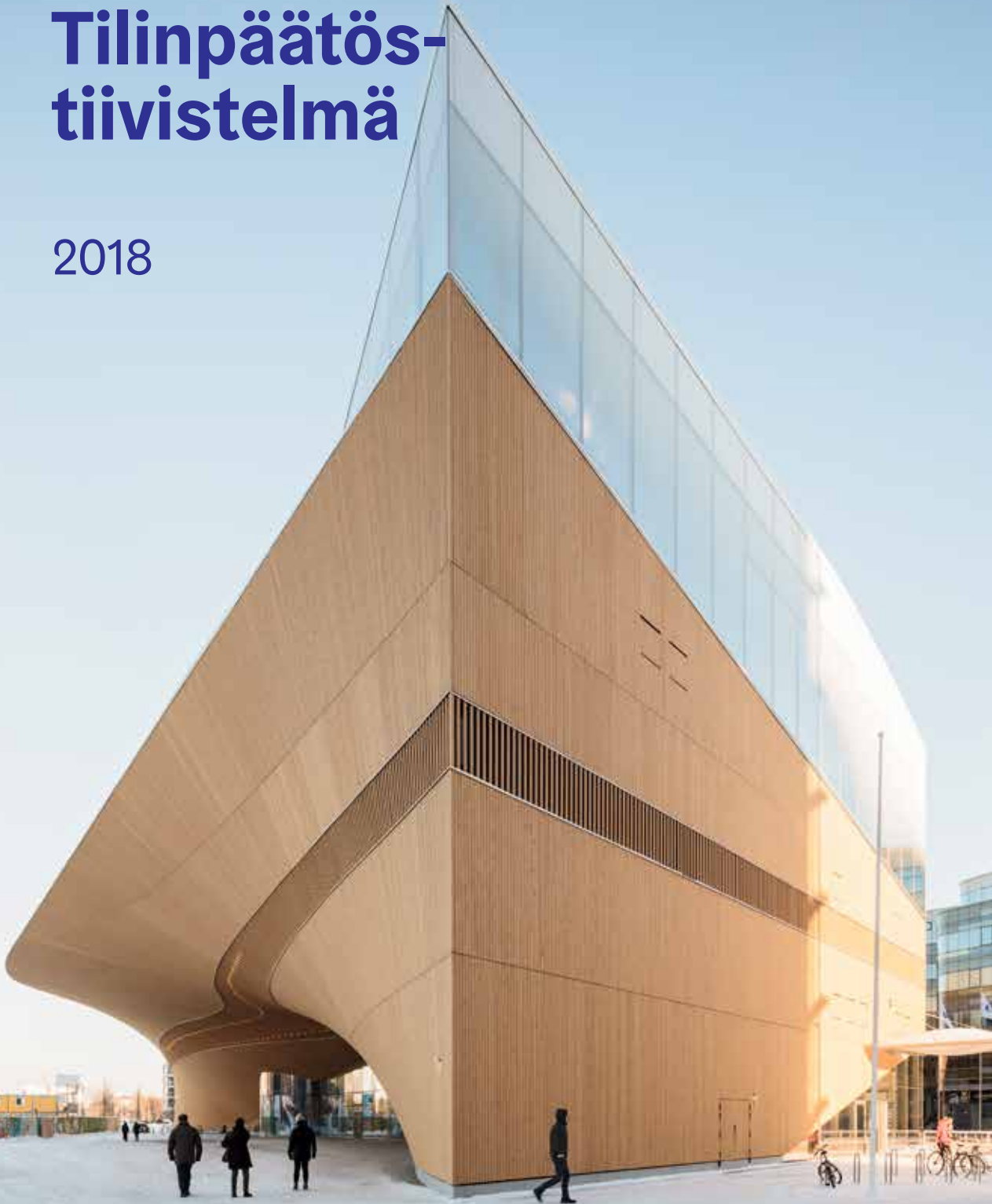

Tilinpäätös- tiivistelmä

2018

Helsinki

Helsinki

Sisällys

- 4** Pormestarin katsaus
- 6** Avainlukuja 2018
- 8** Kaupungin talous
- 12** Tulot ja menot
- 14** Investoinnit
- 18** Rakentaminen
- 20** Henkilöstö
- 22** Väestönkehitys
- 24** Työllisyys ja työttömyys
- 26** Kaupunkikonserni

Taulukot

- 30** Helsingin kaupungin tuloslaskelma
- 31** Helsingin kaupungin rahoituslaskelma
- 32** Helsingin kaupungin tase
- 34** Tunnusluvut
- 36** Kaupunkikonsernin tuloslaskelma
- 37** Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma
- 38** Kaupunkikonsernin tase
- 41** Graafi- ja taulukkohakemisto

Pormestarin katsaus

Kasvavassa kaupungissa on myös paljon mahdollisuuksia.

Helsinki on voimakkaasti kasvava kaupunki, jonka mahdollisuudet ja haasteet nivoutuvat kasvun ympärille. Helsingissä väkiluku oli vuoden 2018 lopussa arviolta 649 800 asukasta. Väkiluku kasvoi vuoden 2018 aikana

6 500 hengellä. Suomen 311 kunnasta vain 123:ssa asukasluku on suurempi kuin Helsingin asukasluvun vuotuinen kasvu, mikä kuvastaa omalta osaltaan Helsingin kohtaamien haasteiden poikkeuksellisuutta muun maan kehitykseen verrattuna.

Helsingin tärkein tehtävä on varmistaa, että kaupungin kasvu tapahtuu kestävästi. Tämä edellyttää investointeja palveluihin, infraan, asumiseen ja liikenneratkaisuihin. Vuonna 2018 Helsinki investoi 625 miljoonaa euroa kasvavan kaupungin tarpeisiin. Vuosikate 752 miljoonaa euroa toteutui 206 miljoonaa euroa talousarviota korkeampana, mutta edellisvuotta heikompana (838 miljoonaa euroa vuonna 2017).

Vuonna 2018 Helsingissä aloitettiin muun muassa yli 7 943 asunnon rakentaminen, mikä on 2000-luvun ennätys. Vuodenvaihteessa rakenteilla oli 10 032 asuntoa, mikä on merkittävästi suurempi määrä kuin aikaisempina vuosina. Kahtena edellisenä vuotena vuoden vaihteessa rakenteilla oli noin 7 000 asuntoa. Uusia päiväkotipaikkoja rakennettiin 1 600.

Kasvavassa kaupungissa on myös paljon mahdollisuuksia. Nämä näkyvät muun muassa kaupungin kansainvälistymisenä, uusina yrityksinä ja vaikkapa kaupungin ravintolakulttuurin kehittymisenä yhdeksi Euroopan seuratuimmista. Kaupunkitila on muuttunut elävämmäksi ja kaupunkilaiset ovat saaneet uusia elämyksiä Amos Rexin ja keskustakirjasto Oodin avautumisen myötä. Molemmat rakennukset ovat tuoneet Helsingille runsaasti kansainvälistä huomiota ja Helsinki on päässyt niiden myötä edistämään meille tärkeitä arvoja demokratiasta ja sivistyksestä.

Jan Vapaavuori
pormestari

Avainlukuja 2018

Vuosikate

1 157

euroa
per
asukas

Kassan
riittävyys

91

päivää

Työpaikkoja

434 400

Työllisiä

336 900

Asukasmäärä

649 800

joista vieraskielisiä

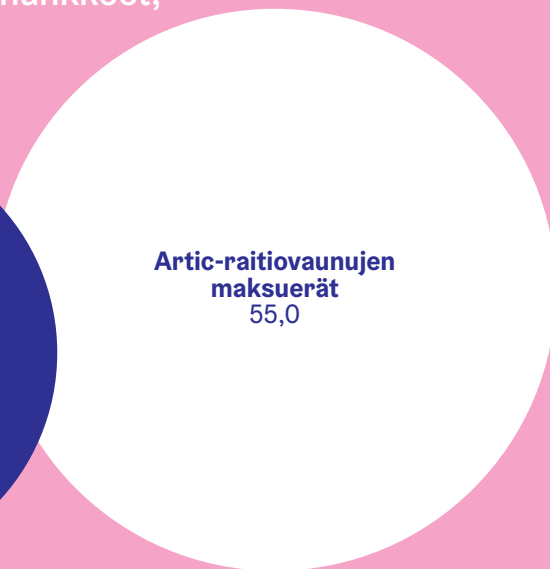
16 %

Lainaa **1 693** euroa per asukas

Suurimmat investointihankkeet,
miljoonaa euroa

Helsingin kaupunki

Kaupunkikonserni

4 843

valmistunutta
asuntoa

Kaupungin talous

Kaupungin tilikauden tulos oli 386,8 miljoonaa euroa ollen 199 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuoden 2017 tulos oli 483,1 miljoonaa euroa ja vuoden 2016 tulos 470,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 tulos mahdollistui, kun toimintakate toteutui talousarviota parempana (84 miljoonaa euroa) ja vero- sekä valtionosuustulot kasvoivat talousarviossa ennakoitua enemmän (106 miljoonaa euroa). Myös korkomenot olivat talousarviota pienemmät (12 miljoonaa euroa).

Maanmyyntituloja kertyi talousarviossa ennakoitua (100 miljoonaa euroa) enemmän, yhteensä 123 miljoonaa euroa (toteutua 143 miljoonaa euroa vuonna 2017).

Kaupungin ulkoisten toimintamenojen menokasvu edelliseen vuoteen oli 2,8 prosenttia. Menokasvu oli maltillinen verrattuna vastaavan menokasvuun koko kuntakentällä tai muissa suurissa kaupungeissa.

Vuosikate 752 miljoonaa euroa toteutui 206 miljoonaa euroa talousarviota korkeampana, mutta selvästi edellisvuotta heikompana (838 miljoonaa euroa).

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 150,7 miljoonaa euroa positiivisena. Tämä keskeinen kaupungin talouden tilannetta kuvaava tunnusluku toteutui heikompana kuin edellisenä vuonna (245 miljoonaa euroa). Syynä edellistä vuotta matalampaan tasoon oli alempi vuosikatteen taso.

Uusia pitkäaikaisia talousarviolainoja ei nostettu. Kaupungin lainakanta aleni 1100 miljoonaan euroon (sisältäen HKL:n rahalaitoslainat), pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin yhteensä 106 miljoonaa euroa. Lainakannan 106 miljoonan euron lyhennyk-

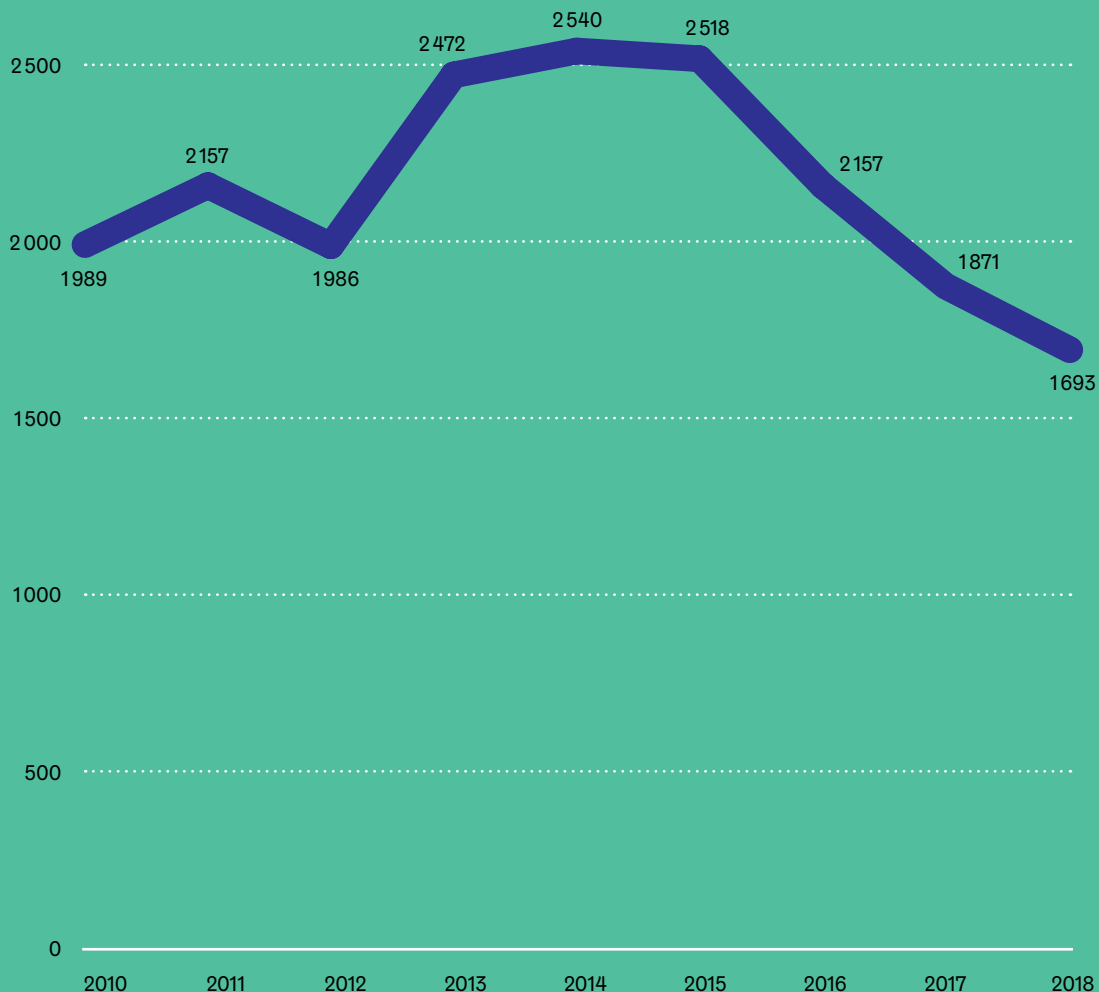
Lainakanta aleni ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin.

set rahoitettiin ylijäämäisestä toiminnan ja investointien rahavirrasta.

Kaupungin rahat ja pankkisaamiset ovat pienentyneet kuluneella tilikaudella 75 miljoonaa euroa. Kassavarojen määrän väheneminen johtuu toiminnan ja investointien rahavirran edellistä vuotta heikommasta tasosta, em. pitkäaikaisien lainojen lyhentämisestä, antolainojen kasvusta (merkittävältä osin kaupunkikonserniin kuuluvalla Stadion-säätiölle).

Helsingin lainakannan kehitys

euroa/asukas

Verotulot ja valtionosuudet

miljoonaa euroa

	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Kunnallisvero	2 586,1	2 595,2	2 530,0	2 580,4
Yhteisövero	397,3	528,6	540,0	574,8
Kiinteistövero	221,9	256,7	263,0	261,3
Koiravero	0,4	0,3	0,0	0,0
Verotulot	3 205,7	3 380,8	3 333,0	3 416,6
Valtionosuudet	316,3	220,4	175,0	197,3
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	3 522,0	3 601,2	3 508,0	3 613,9

Toimintamenot

Sosiaali- ja terveystoimiala
47 % 2 063 milj. euroa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
26 % 1 139 milj. euroa

Kaupunkiympäristön toimiala
17 % 737 milj. euroa

Keskushallinto
5 % 240 milj. euroa

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
5 % 238 milj. euroa

Toimintamenot yhteensä
4 417 milj. euroa

Luvut ilman liikelaitoksia ja rahastoja, sisäisiä eriä ei ole eliminoitu.

Kokonaistulot

Kokonaistulot yhteensä
5 045 milj. euroa

Kunnallisvero

51 % 2 580 milj. euroa

Yhteisövero

11 % 575 milj. euroa

Vuokratulot

7 % 367 milj. euroa

Myyntitulot

7 % 356 milj. euroa

Kiinteistövero

5 % 261 milj. euroa

Maksutulot 4 % 227 milj. euroa

Valtionosuudet 4 % 197 milj. euroa

Valmistus omaan käyttöön 3 % 163 milj. euroa

Muut toimintatulot 3 % 160 milj. euroa

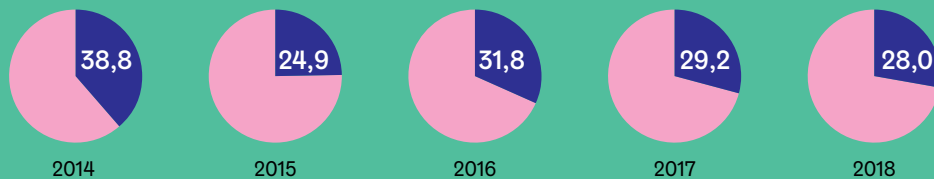
Rahoitustuotot 2 % 113 milj. euroa

Tuet ja avustukset 1 % 45 milj. euroa

Luvut sisältävät liikelaitokset ja rahastot, sisäiset erät on eliminoitu.

Toimintatuotot toimintakuluista

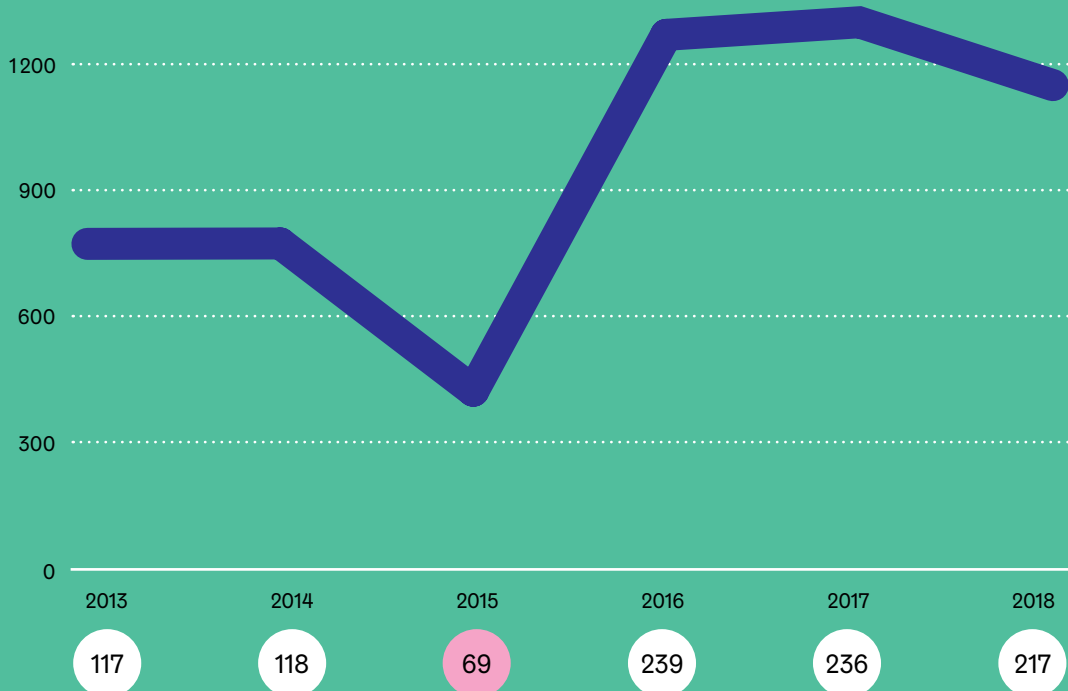
prosenttia

Laskukaava:
$$\frac{100 \times \text{toimintatuotot}}{\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}}$$

Helsingin vuosikatteen kehitys

- Vuosikate*, euroa/asukas
- Vuosikate, prosenttia poistoista
*alle 100 prosenttia merkitty
vaaleanpunaisella*

* Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttömääräisten poistojen suuruinen (100 %).

Tulot ja menot

Toimintatulot (sisältäen valmistus omaan käyttöön) olivat 1355,8 miljardia euroa sisältäen maanmyyntitulot. Laskua edellisen vuoden vastaavasta luvusta 1453 miljoonaa euroa oli 6,7 prosenttia, mikä johtuu rakentamis- palveluliikelaitos Staran liikelaitostamisesta (valmistus omaan käyttöön on mukana viiden kuukauden osalta vertailuvuoden 2017 osalta nostoen sen vuoden tuloja keskushallinnon toimialalla) sekä edellisen vuoden hieman suuremmista maanmyynneistä. Talousarvioon nähden toimintatulot ylittivät eniten sosiaali- ja terveystoimialalla. Talousarviokohdassa sosiaali- ja terveyspalvelut tulot ylittivät talousarvion 18,7 miljoonalla eurolla johtuen pääosin valtion korvausten kirjauskäytännön muutoksista.

Toimintamenot olivat 4 417,2 miljardia euroa ja ne olivat hyvin lähellä edellisen vuoden tasoa. Vuoden 2017 vertailulukuun 4 418,2 miljoonaa euroa vaikuttaa Staran liikelaitostuminen kesken vertailuvuotta 2017 ja siten vuoden 2017 toimintamenoissa näkyvät menotasoa nostavasti Staran menot ennen liikelaitostumista viiden kuukauden ajalta.

Kaupunkistrategian käyttötalouden toimintamenoja mitoittavan taloustavoitteen mukaiset menot kasvoivat vuonna 2018 noin 2,0 prosenttia. Kyseiset menot toteutuivat noin 58 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Määrärahojen alitus johtui osaltaan eräiden keskitetysti varattujen määrärahojen alittumisesta (mm. keskitetyt tietotekniikkamenot sekä henkilöstömenojen jaksotusmuutokset) sekä vaalien kustannusten toteutumisesta talousarviossa ennakoitua matalampina (ei maakuntavaaleja 2018 ja vain yksi kierros presidentinvaaleja). Lisäksi kaupunkiympäristön toimialalla eräät menot toteutuivat talousarviota pienempinä (kaupunkirakenne-talousarviokohdan henkilöstömenot, asuntotuotannon menot sekä tuki HKL:lle).

Investoinnit

Kaupungin investoinnit ilman liikelaitosten investointeja olivat 516 miljoonaa euroa. Vastaava luku oli 546 miljoonaa vuonna 2017 ja 486 miljoonaa vuonna 2016. Liikelaitokset mukaan laskettuina investoinnit olivat 625 miljoonaa euroa vuonna 2018 (621 miljoonaa euroa vuonna 2017).

Aluerakentamisprojekteina ohjattiin ja koordinoitiin 11 projektialueen suunnittelua ja toteuttamista. Projektialueiden esirakentamiseen, katuihin ja puistoihin käytettiin 132,9 miljoonaa euroa. Rakenteilla olevista asunnoista ja voimassa olevista rakennusluvista merkittävä osa rakentuu viidelle suurimmalle projektialueelle.

Kalasatamassa valmistui Redin kauppakeskus ja Myllypurossa Metropolian ammatikorkeakoulun kampuksen ensimmäinen vaihe. Jätkäsaarella asuntorakentaminen jatkui Jätkäsaarenkallion ja Saukonlaiturin alueilla. Pasilassa Tripla-keskuksen ja siihen liittyvän infran rakennustyöt jatkuivat. Kruunusillat-hankkeen katu- ja siltasuunnittelu jatkui välillä Nihti–Kruunuvuori. Hakaniemessä tehtiin yleissuunnittelua.

Talonrakentamisessa uudis- ja lisärakennushankkeisiin käytettiin 83,8 miljoonaa euroa. Suurimmat valmistuneet uudisrakennushankkeet olivat keskustakirjasto Oodi sekä lasten päiväkodit Borgströminmäki ja Yliskylä. Merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet olivat rakentamispalveluliikelaitos Staran ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden Vuosaaren työtukikohta, lasten päiväkotit Lauttasaari – daghemmet Drumsö, Vesalan peruskouluun laajennus ja Jätkäsaaren peruskoulu.

Talonrakentamisen korjaushankkeisiin käytettiin 124 miljoonaa euroa. Suurimmat valmistuneet peruskorjaushankkeet olivat Roihuvuoressa Prinsessantiellä sijaitsevan ammatillisten toimipaikan perusparannus,

Suurin valmistunut uudisrakennushanke oli keskustakirjasto Oodi.

Munkkivuoren ala-asteen perusparannus sekä Sofianlehdon A-taloon rakennettavan toimintakeskuksen, kehitysvammaopoliiklinikan ja lyhytaikaisyksikön muutostyöt. Suurimmat rakentamisvaiheessa olevat korjaushankkeet olivat Alppilan lukion, Botby grundskolanin ja Resson lukion peruskoulun perusparannukset sekä Marian sairaala-alueen rakennuksen 3 peruskorjaus start-up toiminnalle ja Hakaniemen kauppahallin perusparannus.

Katuihin ja liikenneväylyihin (ilman projektialueita) käytettiin 61 miljoonaa euroa.

Uudisrakentaminen kohdistui vilkkaille täydennysrakentamisalueille. Katujen peruskorjauksen merkittävin kohde oli Erottajän, Takkatien pysäköintialueen ja Schildtinpolun peruskorjaus sekä ulkovalaistuksen saneeraus.

Siltojen peruskorjausten merkittävimmät kohteet olivat Herttoniemenradan, Koskelantien sekä Latokartanontien siltojen peruskorjaukset. Joukkoliikenteen kehittämisen pääkohteita oli runkolinja 500:n katumuutokset reitillä Munkkivuoren ostoskeskus – Tukholmankatu – Reijolankatu. Jalankulun ja pyöräilyn väylien pääkohteet olivat Mechelininkatu, Tukholmankatu, Itäbaana Kulosaarensillalla ja Vuosaaren raitisilta.

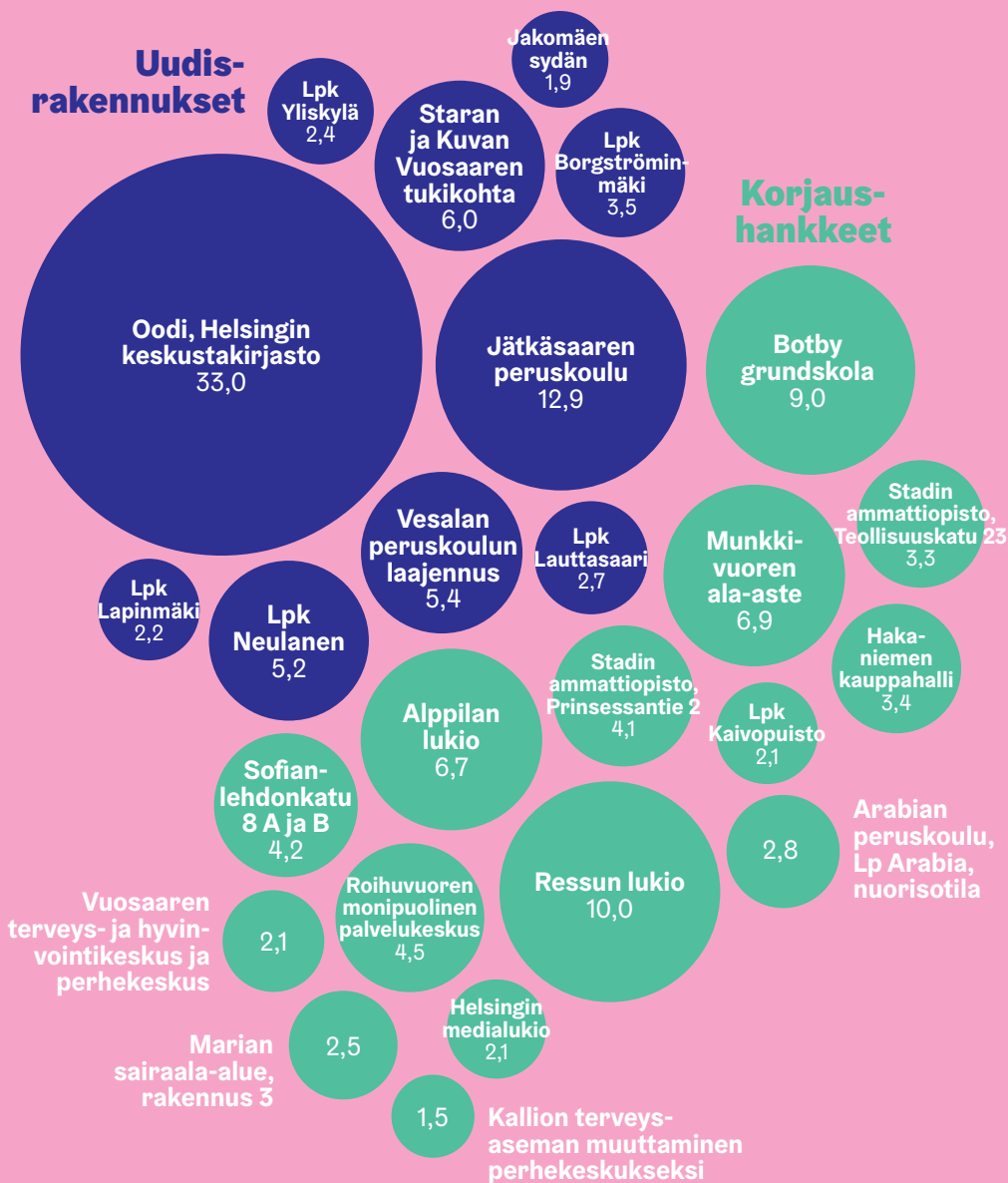
HKL-liikelaitoksen suurin yksittäinen investointikohde oli uusien Artic-raatiovaunujen hankinta.

Muita suuria investointeja olivat Raide-Jokerin infra, Kalasataman liityntäpysäköinti, uudet metrovaunut, kantametron asetinlaite ja Hakaniemen metroaseman peruskorjaus.

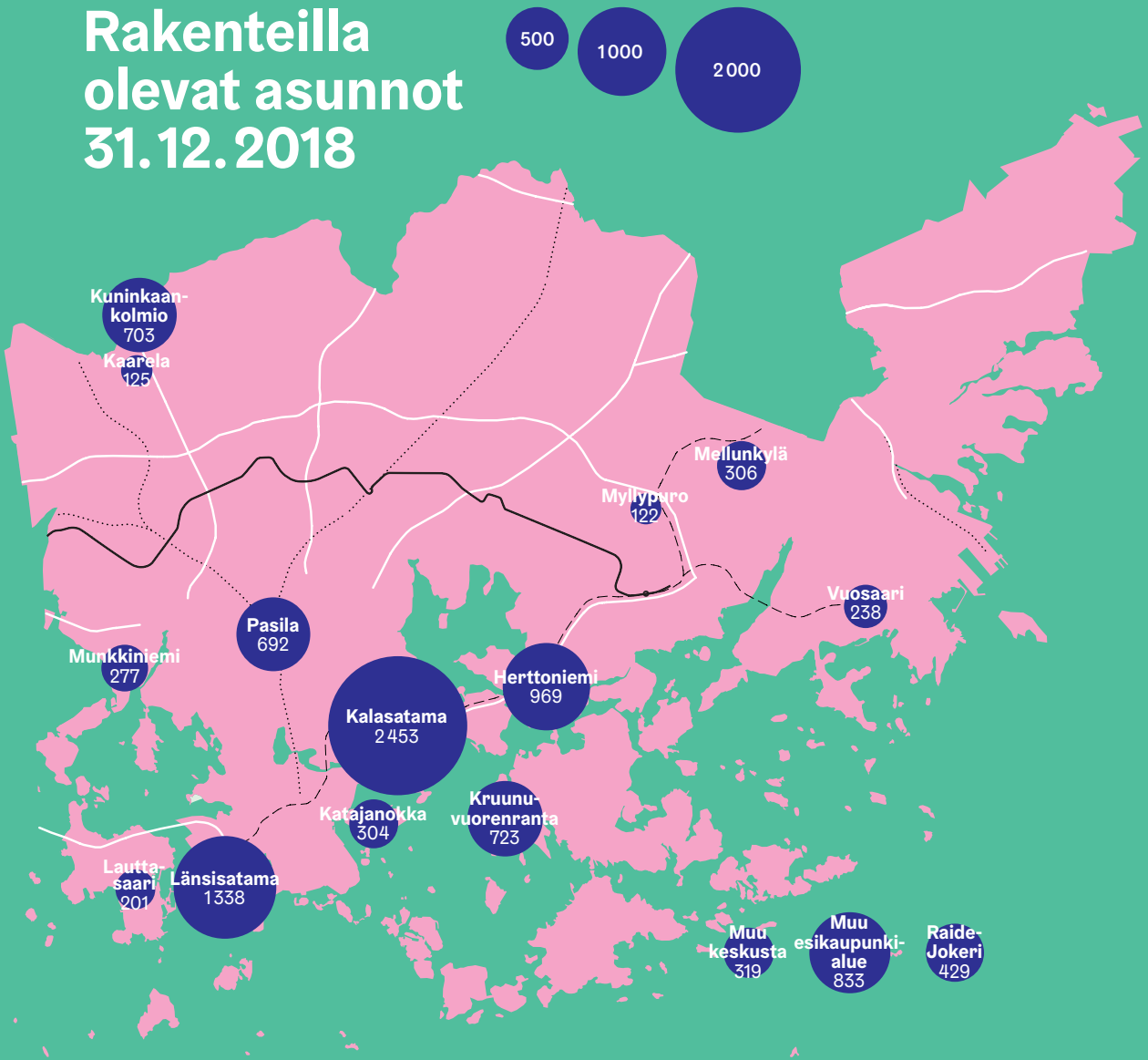

Suurimmat talonrakennushankkeet

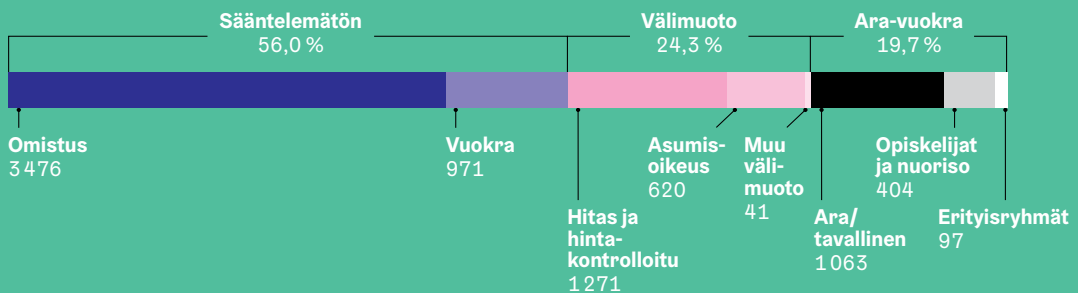
miljoonaa euroa

Rakenteilla olevat asunnot 31.12.2018

Vuonna 2018 aloitettujen asuntojen hallintamuodot

Rakentaminen

Rakentaminen jatkui ennätysmäisen korkealla tasolla. Vuoden vaihteessa rakenteilla oli 1,2 miljoonaa kerrosneliometriä, joista liki 700 000 oli keskeneräisiä asuinrakennuksia ja hieman yli 500 000 kerrosneliometriä muita kuin asuinrakennuksia.

Valmistuneiden toimitilarakennusten kerrosala (415 511 kem²) oli erittäin korkealla tasolla. Vuonna 2018 valmistuivat muun muassa Redin kauppakeskus, Metropolian ammattikorkeakoulun Myllypuron kampus sekä ja Uusi lastensairaala. Rakennuslupia myönnettiin (271 446 kem²) hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Aloitettujen rakennustöiden määrä oli koko 2010-luvun korkein (369 472 kem²).

Asuntorakentaminen jatkui ennätyskorkealla tasolla. Vuodenvaihteessa rakenteilla oli 10 032 asuntoa, mikä on merkittävästi suurempi määrä kuin aikaisempina vuosina. Kahtena edellisenä vuotena vuoden vaihteessa rakenteilla oli noin 7 000 asuntoa.

Helsingin tavoitteena oli 6 000 asunnon rakentaminen. Voimakkaan kaupungistumisen ja hyvän tontti-, kaava- ja rakentamiskelpoisuustilanteen seurauksena aloitettiin yhteensä 7 943 asunnon rakentaminen. Asuntoja valmistui 4 843 ja rakennuslupia myönnettiin yhteensä 7 109.

Valmistuneista asunnoista 22,0 prosenttia (1 066 asuntoa) oli valtion tukemia korkotukiasuntoja, 27,9 prosenttia välimuodon asuntoja ja 50,1 prosenttia sääntelemätöntä tuotantoa. Välimuodon tuotanto koostui pääosin asumisoikeusasunnoista (715) sekä hitas- ja hintakontrolloiduista asunnoista (589). Sääntelemättömistä asunnoista vuokra-asunnoiksi valmistui 859 ja omistusasunnoiksi 1 567.

Valtaosa valmistuneista asunnoista (86 prosenttia) rakentui kerrostaloihin. Rivitaloasuntoja valmistuneista asunnoista oli 6 prosenttia ja loput olivat omakoti- ja paritalo-

Asuntorakentaminen jatkui ennätyskorkealla tasolla.

asuntoja. Uudisrakennuksiin valmistuneista kerrostaloasunnoista yhden tai kahden huoneen asuntoja oli 63,1 prosenttia ja kaikkien uudisrakennuskerrostalojen huoneistoalan keskiarvo oli 54,8 neliötä.

Kaupungin oman tuotannon osuus valmistuneista oli 30,6 prosenttia (1 480 asuntoa). Näistä asunnoista 582 oli valtion tukemia aravuokra-asuntoja Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle, 563 asumisoikeusasuntoja Helsingin Asumisoikeus Oy:lle ja 335 hitas-asuntoa. Kaupungin omana tuotantona aloitettiin 1 534 asunnon rakentaminen.

Asuntotuotantotavoite vuonna 2019 on 7 000 asuntoa. Vuonna 2018 myönnettyjen rakennuslupien korkean tason johdosta voidaan arvioida, että asuntotuotanto pysyisi korkealla tasolla myös kuluvan vuoden.

Alueittain tarkasteltuna eniten asuntoja alkoi Kalasataman alueella, 1 749 asuntoa. Merkittäviä asuntoaloitusten määriä oli myös Jätkäsaarella (1 104 asuntoa), Herttoniemessä (693 asuntoa), Pasilassa (692 asuntoa) sekä Kruunuvuorenrannassa (595 asuntoa).

Henkilöstö

Työsuhteessa kaupunkiin oli 37 656 henkilöä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kasvoi asiakas- ja opiskelijapaikkamäärien lisääntyessä sekä varhaiskasvatuksen maksuttomuuden laajentuessa. Pelastajia rekrytoitiin. Liikelaitosten henkilöstö väheni toimintoja tehostamalla. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala kasvoi Oodin auetessa.

Sosiaali- ja terveystoimialalla vakansseja tuli kotihoitoon ja väheni toimintojen mukana (HUS Neurologian poliklinikka, kaupunginkanslia, valtio ja KELA).

Henkilöstöstä 76 prosenttia oli naisia, 24 prosenttia miehiä. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia oli 7 prosenttia.

Vakituisista 43 prosenttia oli työskennellyt kaupungilla yli 10 vuotta. Suurin ikäryhmittymä oli 50–59-vuotiaat. Poissaoloja oli 4,9 prosenttia ja lähtövaihtuvuus 7 prosenttia. Palveluksesta erosi 1385 työntekijää ja keskimäärin 61-vuotiaana eläköityi 625 työntekijää.

Kokonaispalkkasumma oli noin 1,4 miljardia euroa. Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstöä sopeutettiin tavoitetasoon. Täyttölupamenettely poistui ja työntarjoamisvelvollisuus tuli osaksi rekrytointia. Työhyvinvointia mitattiin Kunta10-seuranta-tutkimuksella. Liikkumiseen panostetaan 2018–2021. Korvaavan työn ohjeistus, Sopuisasti stadissa -ohje sekä Tulospalkkiojärjestelmän periaatteet uusittiin.

Yleisimmät nimikkeet

1. lastenhoitaja
2. lähihoitaja
3. sairaanhoitaja
4. lastentarhanopettaja
5. luokanopettaja
6. ohjaaja
7. tuntiopettaja, päätoiminen
8. terveydenhoitaja
9. sosiaaliohjaaja
10. peruskoulun lehtori

Kaupungin henkilöstön määrä toimialoittain vuoden lopussa

Toimialat	Vakinainen henkilöstö	Määräaikainen henkilöstö	Koko henkilöstö
Keskushallinto	3 720	434	4 154*
Kasvatus ja koulutus	10 508	2 875	13 383
Kaupunkiympäristö	3 270	256	3 526**
Kulttuuri ja vapaa-aika	1 596	268	1 864
Sosiaali- ja terveystoimiala	11 556	3 173	14 729
Yhteensä	30 650	7 006	37 656

* Keskushallinnon lukuihin sisältyvät kaupunginkanslian, Palvelukeskus Helsingin, rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara), taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpa), tarkastusviraston ja Työterveys Helsingin henkilöstö.

** Kaupunkiympäristön lukuihin sisältyvät pelastuslaitoksen ja liikennelaitoksen (HKL) henkilöstö.

Henkilöstön keski-ikä

44,7
vuotta

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä

46,4
vuotta

Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä

37,5
vuotta

Kaupungin henkilöstön sukupuolijakauma

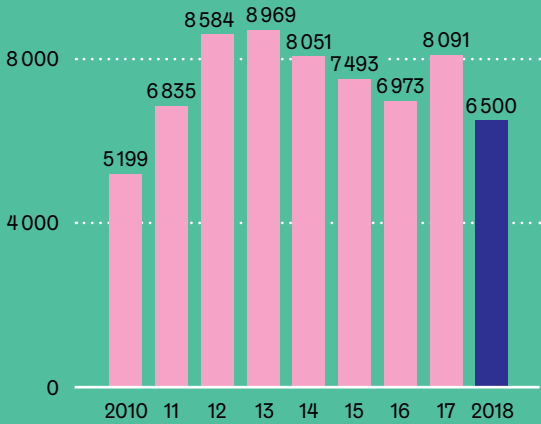

Miehiä
24 %

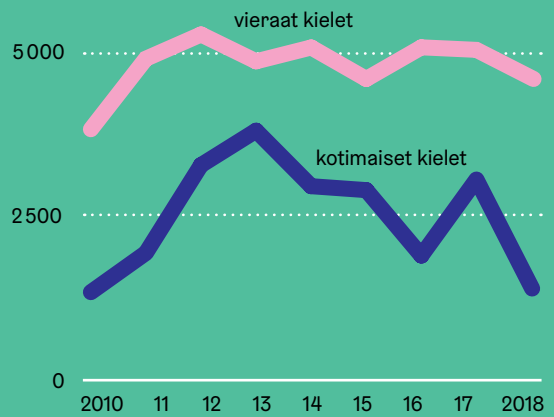
Naisia
76 %

Väestö

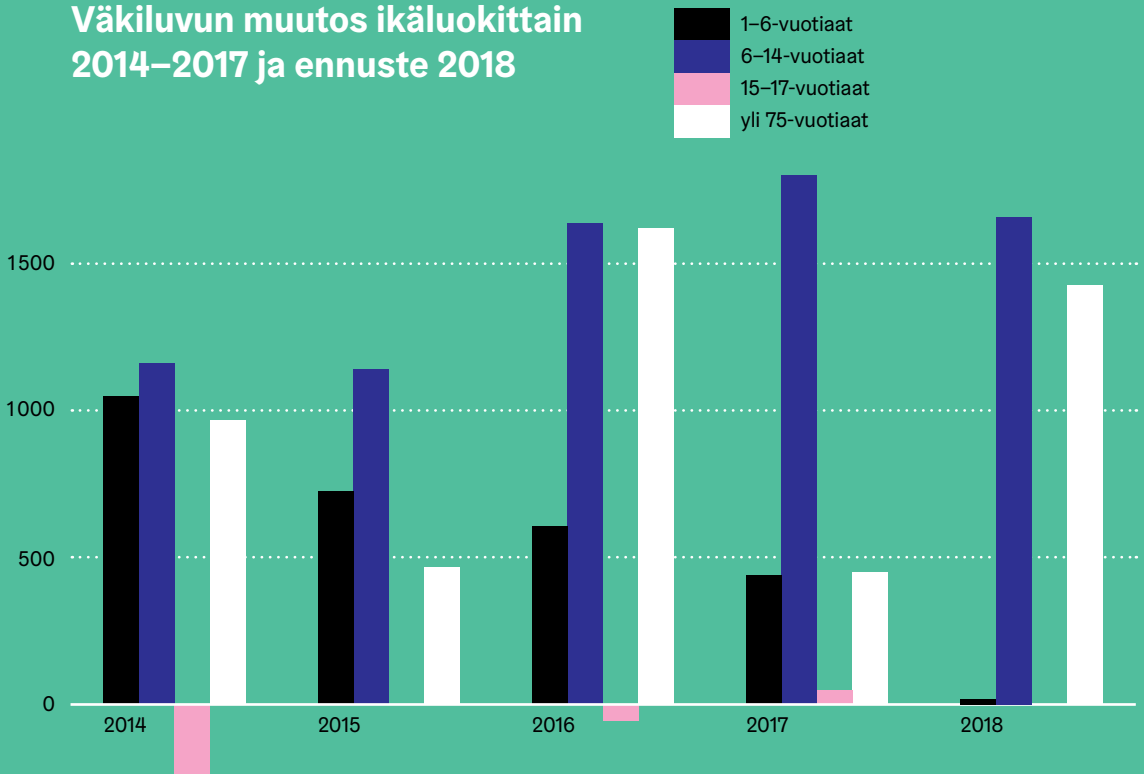
Väestönkasvu 2010–2017 ja ennuste 2018

Väestönkasvu äidinkielen mukaan 2011–2018

Väkiluvun muutos ikäluokittain 2014–2017 ja ennuste 2018

Väestön- kehitys

Vuoden lopussa 2018 Helsingissä asui ennakoarvion mukaan noin 649 800 asukasta. Helsingin väkiluku kasvoi vuoden 2018 aikana 6 500 asukkaalla eli 1900 vähemmän kuin vuonna 2017.

Syntyneiden määrä aleni edelleen 200:lla ja luonnollinen väestönkasvu oli 1160. Helsingin saama muuttovoitto väheni edellisen vuoden poikkeuksellisen korkeasta 7000:sta 1500 henkeä. Tämä johtui muuttotappion kasvusta muulle seudulle, -3 000 henkeä. Myös muualta Suomesta saatu muuttovoitto väheni. Ulkomailta saatu muuttovoitto kasvoi ja oli 3 000 henkeä.

Vieraskielisen väestön määrä on nyt 102 750 eli 16 prosenttia väestöstä, kasvua oli 4 500. Suomenkielisten kasvu noin 1500 ja ruotsinkielisten 220. Ruotsinkielisiä on 36 600, vajaa 6 prosenttia helsinkiläisistä.

Varhaiskasvatusikäisiä, 1–6-vuotiaita oli 39 500, ja määrä pysyi ennallaan. 7–15-vuotiaiden määrä kasvoi 1600 ja peruskoulukäisiä on nyt 52 300. Myös 16–18-vuotiaiden määrä pysyi samana, 16 100. Yli 65 vuotiaita on nyt 110 000 ja kasvua oli 2 000 henkeä. Yli 75-vuotiaita asukkaita tuli viime vuoden aikana lähes 1500 lisää. Työikäisten eli 19–64-vuotiaiden määrä kasvoi 3 300 asukkaalla.

Eteläinen suurpiiri kasvoi eniten, 2 200 asukkaalla ja Läntinen 1700 asukkaalla. Varhaiskasvatusikäisten määrä kasvoi eniten Itäisessä (70) ja Kaakkoisessa (60) suurpiirissä. Peruskoulukäisten kasvu oli suurinta Eteläisessä suurpiirissä (490). Yli 75-vuotiaiden määrän kasvu painottui eniten Eteläiseen ja Läntiseen suurpiiriin, joissa kasvu 350–500 asukasta.

Työikäisten eli 19–64-vuotiaiden määrä kasvoi 3 300 asukkaalla.

Suurimmat vieraskielisten ryhmät ovat venäjänkieliset, 18 600, vironkieliset, 11 000 ja somalinkieliset, 10 700 henkilöä. Arabiankielisten määrä kasvoi 700:lla, somalinkielisten 650:llä sekä englannin- ja venäjänkielisten määrä 450:llä. Vironkielisten määrä väheni 200:lla.

Ulkomaan kansalaisia oli noin 64 500 eli 10 prosenttia väestöstä. Suurimmat ryhmät olivat Viron, Venäjän ja Somalian kansalaiset. Eniten kasvoi irakilaisista (440), afganistanilaisten (200) ja intialaisten (180) määrä.

Työllisyys ja työttömyys

Vuonna 2018 Helsingissä oli 434 400 työpaikkaa. Koko Helsingin seudun työpaikkamäärä oli 800 100. Helsingin osuus koko maan reilusta 2,5 miljoonasta työpaikasta oli 17 prosenttia ja Helsingin seudun osuus 32 prosenttia. Helsingin työpaikkamäärä kasvoi 1,9 prosenttia vuodesta 2017 ja Helsingin seudulla työpaikkoja oli 2,8 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. (TK, Työvoimatutkimus)

Työllisten määrä kasvoi Helsingissä yli kaksi prosenttia edellisvuodesta. Helsingin seudulla kasvu oli saman suuruinen kuin Helsingissä. Vuonna 2018 Helsingissä oli 336 900 työllistä. Työllisyysaste oli 74 prosenttia, mikä oli 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeammalla tasolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömien määrä aleni Helsingissä keskimäärin 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Työttömien määrän vähentyminen hidastui kuitenkin hieman loppuvuotta kohden. Vuoden lopussa Helsingin työttömyysaste oli 9,3 prosenttia, mikä on 1,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. (TEM)

Työttömyys aleni kaikissa ikäryhmissä ja voimakkaimmin nuorilla. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vähentyi keskimäärin 14 prosenttia vuoden takaisesta. 25–29-vuotiaiden työttömien määrä väheni 12 prosentilla. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä pieneni keskimäärin 11 prosentilla.

Pitkäaikaistyöttömien, eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden osuus kaikista työttömistä oli kolmasosa. Pitkäaikaistyöttömien määrä aleni nopeammin kuin alle vuoden työttömänä olleiden.

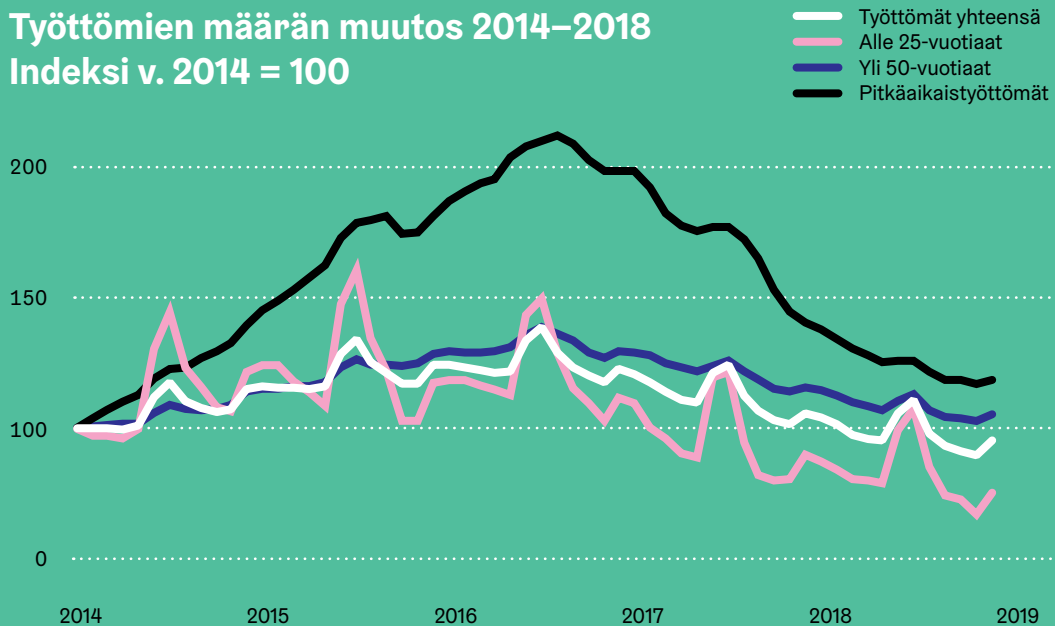
Työttömyys aleni kaikissa ikäryhmissä.

Vuoden lopussa pitkäaikaistyöttömien määrä oli 16 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Keskimäärin pitkäaikaistyttömiä oli 27 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Osa pitkäaikaistyöttömien määrän vähenemisestä johtuu tilastointikäytännöistä. Pitkään kestänyt työttömyys keskeytyi osalla työvoimahallinnon palveluihin ja jatkui sen jälkeen uutena työttömyysjaksona. Pitkäaikaistyöttömyydestä siirryttiin myös työhön, opiskelemaan tai eläkkeelle.

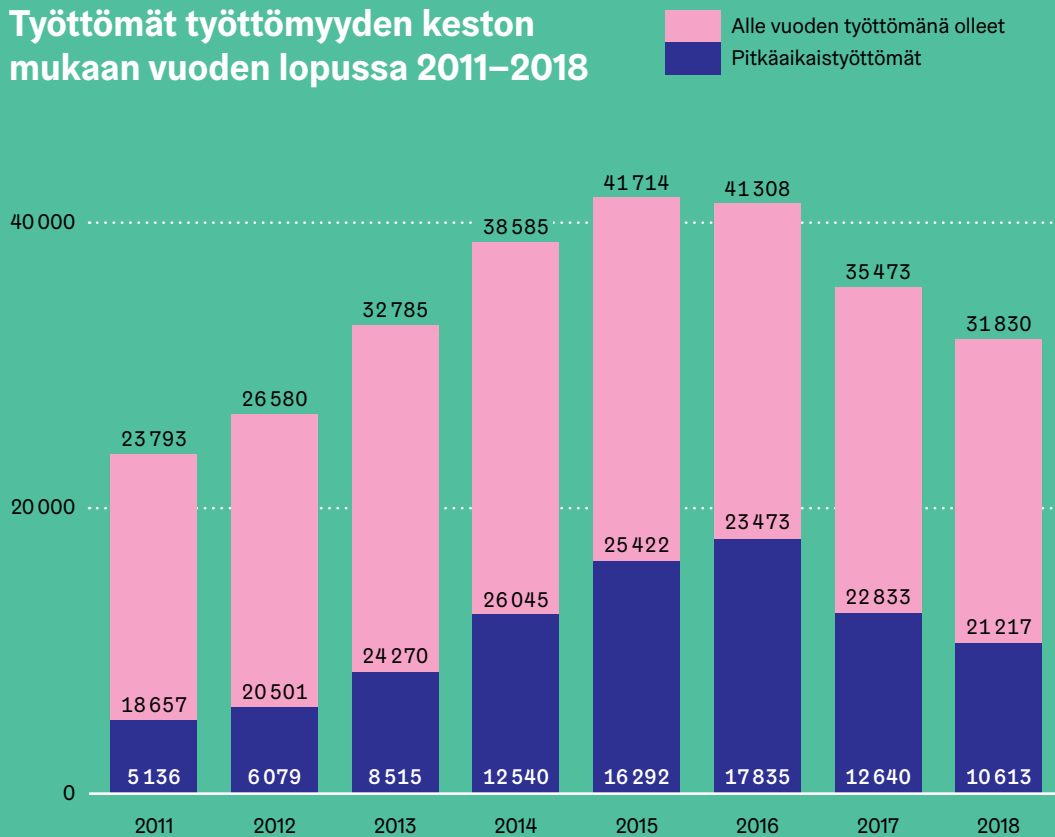
Työttömyys

Työttömien määrän muutos 2014–2018

Indeksi v. 2014 = 100

Työttömät työttömyyden keston mukaan vuoden lopussa 2011–2018

Helsingin kaupungin palvelutuotantomalli

Asiakkaat: kaupunkilaiset, yritykset, yhteisöt ja vierailijat

Palvelut

Helsingin kaupunkikonserni

Seudulliset yhteisöt

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Uudenmaan liitto

Oma palvelutuotanto

Toimialat

Liikelaitokset

Tytär-yhteisöt

Palvelutoiminnan tukiyhteisöt

Alueen elinvoimaisuutta tukevat yhteisöt

Vapaassa kilpailutilanteessa toimivat yhteisöt

Hankinnat, sopimukset, palvelusetelit, avustukset

Palvelutuotannon kumppanit

Kaupunkikonserni

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2018 vuosikate heikkeni vuodesta 2017 noin 35 miljoonalla eurolla ollen 1358 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin vuosikate aleni 86 miljoonaa euroa vuonna 2018 edelliseen vuoteen verrattuna. Näin ollen tytäryhteisöjen vaikutus kaupunkikonsernin vuosikatetta nostavasti oli yli 50 miljoonaa euroa edellistä vuotta parempi. Ennen kaikkea Helen Oy:n toiminta oli edellistä vuotta kannattavampaa.

Kaupunkikonsernin ylijäämä oli 528 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta 120 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin ylijäämä oli 75 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoa heikompi.

Kaupunkikonsernin vuoden 2018 toiminnan ja investointien rahavirta oli –35 miljoonaa euroa negatiivinen ja selvästi edellisen vuoden tasoa (171 miljoonaa euroa) heikompi. Helsingin kaupungin vaikutus kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirtaan oli 150,7 miljoonaa euroa, jonka taso oli edellistä vuotta (245,1 miljoonaa euroa) heikompi. Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu investointitaso oli 1093,5 miljoonaa euroa ja se oli 328,9 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoa (764,6 miljoonaa euroa) suurempi. Tytäryhteisöjen kasvanut yhteenlaskettu investointitaso heikensi, kaupungin vuosikatteen heikentymisen ohella, kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirtaa.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 4 983,8 miljoonaa euroa (vuonna 2017 vastaava taso oli 4 984,7 miljoonaa euroa) eli 7 670 euroa asukasta kohden. Tästä Helsingin kaupungin lainakanta oli 1100 miljoonaa euroa eli 1 693 euroa asukasta kohden. Helsingin kaupungin lainakanta pieneni, mutta tytäryhteisöjen yhteenlaskettu lainakanta kasvoi vastaavan suuruisesti.

Helsingin kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 83 kaupunkikonserniin kuuluvaa tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätök-

seen sisältyy yhdisteltyjen tytäryhteisöjen kautta myös 17 alikonserniyhteisöä. Tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuusi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä sekä kaikki 12 säätiötä, joissa kaupungilla on määräysvalta. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin yksi yhteisyhteisö ja 37 osakkuusyhteisöä.

Helen-konsernin liikevaihto kasvoi onnistuneiden sähkön tukkumarkkinatoimenpiteiden myötä. Helenin asiakasmäärä jatkoi kasvua ja jäähdetyksen myynti nousi voimakkaasti.

Salmisaaren voimalaitosalueelle rakennettu pellettilämpölaitos otettiin tuotantokäyttöön keväällä 2018. Esplanadin puiston alla sijaitsevassa jäähdytyskeskuksessa otettiin kesällä 2018 käyttöön kaksi suurta jäähdytystä ja lämpöä tuottavaa lämpöpumppua.

Helsingin Sataman kautta kulki ennätysellinen määrä tavaraa vuonna 2018, yhteensä 14,7 miljoonaa tonnia. Määrä kasvoi 3,3 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Lisäksi Metsä Groupin Äänekosken tehtaan selluliikenteen kuljetusten ensimmäinen täysi vuosi näkyi yhtiön taloudessa positiivisena tekijänä.

Merimatkustus jatkui vilkkaana, ja Helsingin asema Euroopan vilkkaimpana ulkomaanliikenteen matkustajasatamana säilyi. Erityisesti kansainvälisten risteilyturistien määrä Helsingissä oli suurempi kuin koskaan.

Palmia Oy:n kasvu ja laajentuminen jatkuivat vuonna 2018. Palmia Oy osti Hämeenlinnan kaupungin ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin omistamat Tekme Oy:n ja Linnan Ateriapalvelut Oy:n. Tekme ja Linnan Ateriapalvelut toimivat samoilla toimialoilla kuin Palmia.

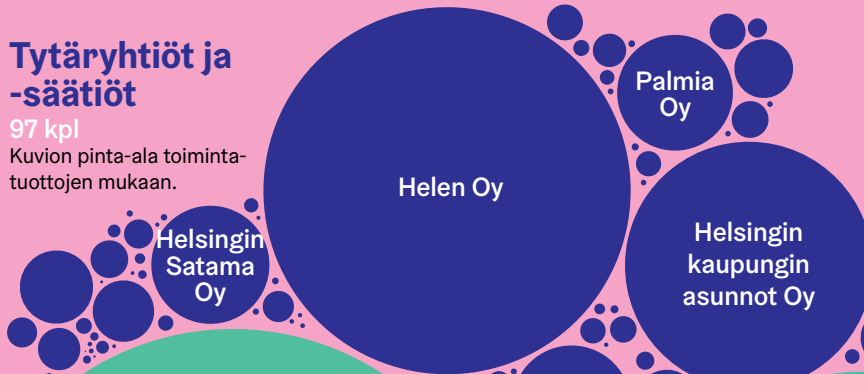
Helsingin kaupungin asunnot Oy:ssä 21 aiemmin toiminutta alueyhtiötä sulautuivat viideksi alueyhtiöksi. Vuonna 2018 valmisteltiin uusi vuokrantasausmalli, joka tuli voimaan vuoden 2019 alusta.

Helsingin kaupunkikonserni

Tytäryhtiöt ja -säätiöt

97 kpl

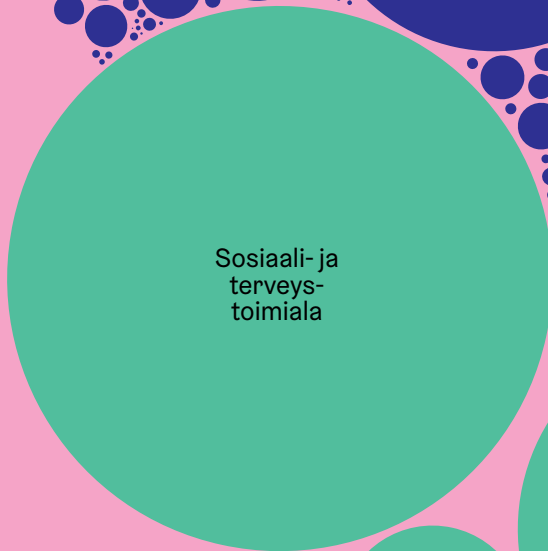
Kuvion pinta-ala toimintatuottojen mukaan.

Osakkuusyhteisöt*

38 kpl

Pinta-ala ei vastaa volyyymiä.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Seura Oy

Keskushallinto

Kaupunkiympäristön toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

HKL-liikelaitos

Palvelukeskusliikelaitos

Rakentamispalveluliikelaitos (Stara)

Liikelaitokset

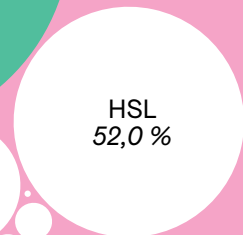
5 kpl

Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

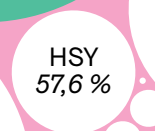
Toimialat

4 kpl

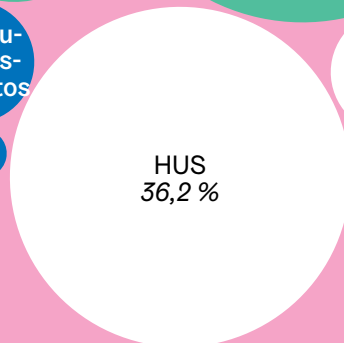
(+ keskushallinto)
Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

HSL
52,0 %

HSY
57,6 %

HUS
36,2 %

Kuntayhtymät

6 kpl

Kuvion pinta-ala Helsingin äänivaltaisuuden (ilmoitettu prosentteina) suhteessa kuntayhtymän toimintamenoista.

* Osakkuusyhteisöjä ovat mm. Vantaan Energia Oy, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Startup Maria Oy, Pääkaupunkiseudun junakalusto Oy ja Apotti Oy.

Helsingin kaupungin tuloslaskelma

miljoonaa euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Toimintatuotot		
Myyntituotot	356,0	327,6
Maksutuotot	226,9	229,4
Tuet ja avustukset	45,1	48,8
Vuokratuotot	366,8	363,4
Muut toimintatuotot	160,3	210,5
	1 155,1	1 179,7
Valmistus omaan käyttöön	163,2	135,1
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 372,5	-1 353,6
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-333,8	-334,6
Muut henkilösivukulut	-55,5	-66,0
Palvelujen ostot	-1 772,7	-1 703,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-207,0	-192,2
Avustukset	-310,1	-311,6
Vuokratulot	-222,6	-196,7
Muut toimintakulut	-18,6	-17,2
	-4 292,8	-4 175,2
Toimintakate	-2 974,6	-2 860,4
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	3 416,6	3 380,8
Valtionosuudet	197,3	220,4
	3 613,9	3 601,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	77,7	79,8
Muut rahoitustuotot	52,5	36,3
Korkokulut	-16,9	-18,1
Muut rahoituskulut	-0,7	-1,0
	112,7	97,0
Vuosikate	752,0	837,9
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-346,8	-354,8
	-346,8	-354,8
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-18,4	0,0
	-18,4	0,0
Tilikauden tulos	386,8	483,1
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1,3	3,8
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1,0	-3,9
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	20,1	-1,6
	19,8	-1,7
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	406,6	481,4

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

miljoonaa euroa

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	752,0	837,9
Satunnaiset erät	-18,4	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-107,2	-173,7
	626,4	664,2
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-625,3	-621,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11,9	9,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	137,7	192,6
	-475,7	-419,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	150,7	245,1
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-120,0	-12,3
Antolainasaamisten vähennys	70,3	69,5
	-49,7	57,2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-105,8	-165,3
	-105,8	-165,3
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-64,5	10,3
Vaihto-omaisuuden muutos	4,5	-4,9
Saamisten muutos	-14,9	21,8
Korottomien velkojen muutos	4,5	32,6
	-70,3	59,8
Rahoituksen rahavirta	-225,9	-48,4
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 241,4	1 316,6
Rahavarat 1.1.	1 316,6	1 119,9
	-75,1	196,7

Helsingin kaupungin tase

miljoonaa euroa

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	24,1	12,6
Muut pitkävaikutteiset menot	75,3	74,5
Ennakkomaksut	5,6	4,0
	105,0	91,1
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 256,0	3 223,7
Rakennukset	1 706,2	1 689,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 525,0	1 430,1
Koneet ja kalusto	409,3	344,8
Muut aineelliset hyödykkeet	12,5	12,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	308,3	324,2
	7 217,3	7 024,5
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 239,8	3 223,7
Muut lainasaamiset	1 944,0	1 894,2
Muut saamiset	0,5	0,5
	5 184,3	5 118,5
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	113,4	124,5
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5,1	4,4
Muut toimeksiantojen varat	544,7	456,4
	663,2	585,3
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	12,0	10,0
Keskeneräiset tuotteet	5,7	12,2
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,1
	17,8	22,4
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut saamiset	71,0	108,2
	71,1	108,3
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	96,2	87,7
Lainasaamiset	0,5	0,6
Muut saamiset	104,0	55,8
Siirtosaamiset	81,8	86,4
	282,6	230,5
Saamiset yhteensä	353,7	338,8
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	50,0	0,0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	20,0	20,0
	70,0	20,0
Rahat ja pankkisaamiset	1 171,4	1 296,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 782,6	14 497,0

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasto	1 798,4	1 800,1
Muut omat rahastot	583,2	553,9
Muu oma pääoma	729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	5 346,3	4 914,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	406,6	481,4
	11 836,0	11 451,1
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	63,6	62,3
Vapaaehtoiset varaukset	4,7	5,7
	68,3	68,0
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	101,2	112,9
	101,2	112,9
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	115,3	125,6
Lahjoitusrahastojen pääomat	5,1	4,4
Muut toimeksiantojen pääomat	461,0	438,0
	581,4	567,9
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 006,1	1 092,7
Lainat muilta luotonantajilta	7,4	7,4
Saadut ennakot	5,1	4,0
Ostovelat	1,2	1,2
Liittymismaksut ja muut velat	7,6	7,6
	1 027,4	1 112,9
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	86,5	105,8
Saadut ennakot	7,6	12,7
Ostovelat	202,3	186,3
Liittymismaksut ja muut velat	490,9	498,6
Siirtovelat	381,0	380,7
	1 168,3	1 184,1
Vieras pääoma yhteensä	2 195,7	2 297,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 782,6	14 497,0

Vuoden 2018 tilinpäätöksen tunnusluvut

	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot toimintakuluista, %	61,3	60,7	28,0	29,2
Vuosikate, miljoonaa euroa	1 358	1 393	752	838
Vuosikate, % poistoista	174,6	196,6	216,8	236,2
Vuosikate, euroa/asukas	2 090	2 160	1 157	1 300
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, miljoonaa euroa	90,7	-111,9	789,7	563,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, miljoonaa euroa, ilman vuoden 2014 liikelaitosten yhtiöittämisten kirjanpidollisia vaikutuksia	410,3	184,4
Investointien tulorahoitus, %	79,5	103	122,6	137
Lainanhoitokate	3,3	3,5	6,3	4,7
Kassan riittävyys, päivää	69	76	91	99
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, %	62,6	61,7	80,6	79,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,4	89,2	45,8	47,7
Velat ja vastuut % käyttötuloista	96,9	97,8	51,9	54,2
Lainakanta 31.12., miljoonaa euroa	4 984	4 985	1 100	1 206
Lainat, euroa/asukas	7 690	7 732	1 693	1 871
Lainasaamiset 31.12., miljoonaa euroa	478	480	1 944	1 894
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa/asukas	736	745
Asukasmäärä 31.12.	649 800	644 700	649 800	644 700

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/toimintakulut

= 100 x toimintatuotot / toimintakulut - valmistus omaan käyttöön.

Omavaraisuusprosentti

= 100 x (oma pääoma + poistoero + vapaaehtoiset varaukset) / (taseen loppusumma - saadut ennakot).

Vuosikate / poistot, prosenttia

= 100 x vuosikate / (poistot + arvonalentumiset).

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas

= (saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset - vieras pääoma + saadut ennakot) / asukasmäärä, 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia

= (vieras pääoma - saadut ennakot) / (toimintatuotot + verotuotot + valtionosuudet).

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12. (miljoonaa euroa)

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat).

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset).

Investointien tulorahoitus, prosenttia

= 100 x vuosikate / investointien omahankintameno.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Konsernituloslaskelma

miljoonaa euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Toimintatuotot	3 551,6	3 368,0
Toimintakulut	-5 797,5	-5 549,3
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	14,5	23,3
Toimintakate	-2 231,3	-2 157,9
Verotulot	3 416,6	3 380,8
Valtionosuudet	197,9	220,4
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20,6	17,6
Muut rahoitustuotot	8,0	10,0
Korkokulut	-61,5	-69,5
Muut rahoituskulut	7,8	-8,9
	-25,1	-50,6
Vuosikate	1 358,0	1 392,7
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-777,8	-708,4
Omistuksen eliminointierot	-2,6	-0,9
Arvonalentumiset	-0,1	0,0
	-780,5	-709,3
Satunnaiset erät	-18,4	2,5
Tilikauden tulos	559,1	685,8
Tilinpäätössiirrot	2,1	-15,7
Tilikauden verot	-15,1	-12,6
Laskennalliset verot	-19,0	-10,5
Vähemmistöosuudet	1,3	1,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	528,4	648,3
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	61,3	60,7
Vuosikate/poistot, %	174,6	196,6
Vuosikate, euroa/asukas	2 090	2 160
Asukasmäärä	649 800	644 700

Konsernirahoituslaskelma

miljoonaa euroa

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 358,0	1 392,7
Satunnaiset erät	-18,4	2,5
Tilikauden verot	-15,1	-12,6
Tulorahoituksen korjaukset	-158,2	-188,9
	1 166,3	1 193,6
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 718,8	-1 386,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11,5	33,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	506,4	330,2
	-1 200,8	-1 022,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34,5	171,3
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-10,1	-10,7
Antolainasaamisten vähennys	11,5	9,0
	1,4	-1,7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	366,4	417,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-305,6	-347,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-0,9	-26,2
	59,9	44,4
Oman pääoman muutokset	-16,4	24,2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-58,3	-5,8
Vaihto-omaisuuden muutos	-2,9	-8,5
Saamisten muutos	-6,0	-23,3
Korottomien velkojen muutos	33,2	74,2
	-33,9	36,7
Rahoituksen rahavirta	11,0	103,5
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 508,9	1 532,4
Rahavarat 1.1.	1 532,4	1 257,7
	-23,5	274,7
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	90 701	-111 905
Investointien tulorahoitus, %	79,5	103,0
Lainanhoitokate	3,3	3,5
Kassan riittävyys (pv)	69	76

Konsernitase

miljoonaa euroa

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	59,6	56,5
Muut pitkävaikutteiset menot	203,4	206,9
Ennakkomaksut	7,9	6,0
	270,9	269,5
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 328,9	3 295,1
Rakennukset	6 032,7	5 731,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 575,1	2 515,7
Koneet ja kalusto	1 378,4	1 347,1
Muut aineelliset hyödykkeet	23,4	20,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 277,7	1 200,0
	14 616,2	14 109,6
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	272,9	264,1
Muut osakkeet ja osuudet	484,1	459,3
Muut lainasaamiset	478,2	480,4
Muut saamiset	2,9	2,1
	1 238,0	1 205,9
Toimeksiantojen varat	542,5	456,8
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	123,5	120,6
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	128,4	157,3
Lyhytaikaiset saamiset	458,7	423,8
	587,0	581,1
Rahoitusarvopaperit	105,9	57,3
Rahat ja pankkisaamiset	1 403,0	1 475,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 887,2	18 275,9

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Säätiöiden peruspääomat	7,0	5,8
Arvonkorotusrahasto	1 803,3	1 805,0
Muut omat rahastot	962,5	903,4
Muu oma pääoma	734,1	734,1
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	4 721,2	4 122,3
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	528,4	648,3
	11 728,9	11 191,2
Vähemmistöosuudet	90,4	85,0
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	102,1	113,8
Muut pakolliset varaukset	37,1	36,2
	139,2	150,0
Toimeksiantojen pääomat	599,6	572,3
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 654,4	4 716,5
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	112,9	97,3
	4 767,4	4 813,8
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	329,4	268,3
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 232,2	1 195,3
	1 561,6	1 463,6
Vieras pääoma yhteensä	6 329,0	6 277,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 887,2	18 275,9

Graafi- ja taulukkohakemisto

Graafit

- 9 Helsingin lainakannan kehitys
- 10 Toimintamenot
- 11 Kokonaistulot
- 12 Toimintatuotot toimintakuluista
Helsingin vuosikatteen kehitys
- 16 Suurimmat investointihankkeet
- 17 Suurimmat talonrakennushankkeet
- 18 Rakenteilla olevat asunnot 1.1.2019
Vuonna 2018 aloitettujen asuntojen hallintamuodot
- 21 Kaupungin henkilöstön sukupuoli-jakauma
- 22 Väestönkasvu 2010–2017 ja ennuste 2018
Väestönkasvu äidinkielen mukaan 2011–2018
Väkiluvun muutos ikäluokittain 2014–2017 ja ennuste 2018
- 25 Työttömien määrän muutos 2014–2018
Työttömät työttömyyden keston mukaan vuoden lopussa 2011–2018
- 26 Helsingin kaupungin palvelutuotantomalli
- 28 Helsingin kaupunkikonserni

Taulukot

- 9 Verotulot ja valtionosuudet
- 20 Kaupungin henkilöstön määrä toimialoittain vuoden lopussa
- 30 Helsingin kaupungin tuloslaskelma
- 31 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma
- 32 Helsingin kaupungin tase
- 34 Vuoden 2018 tilinpäätöksen tunnusluvut
- 36 Konsernituloslaskelma
- 37 Konsernirahoituslaskelma
- 38 Konsernitase

Helsingin kaupungin tilinpäätöksen 2018 tiivistelmä

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia

Valokuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki

kansi ja sivu 40: Tuomas Uusheimo

sivu 5: Jetro Stavén

sivu 15: Lauri Rotko

sivut 29 ja 35: Laura Oja

Taitto ja toteutus

Merkitys

Toimitus

Paula Katajamäki, kaupunginkanslian viestintä

Paino

Edita Prima Oy

Julkaisunumerot

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2019:6

ISBN 978-952-331-547-1 (nidottu)

ISBN 978-952-331-548-8 (verkkojulkaisu)

ISSN-L 2242-4504

ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu)

ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi
www.hel.fi/tilinpaatos